

dom anerkendtes også af retsvidenskaben som gældende ret. Bogen er beregnet for retshistorikere og andre jurister med interesse for de juridiske dogmers udvikling. Om Högsta domstolens historie iøvrigt er bogen ikke oplysende, men der kan i de kommende år forventes en række andre skrifter, hvor forskellige sider af domstolens virke tages op i anledning af det netop overståede 200 års jubilæum.

Ditlev Tamm

ELSA PLATH-LANGHEINRICH: Als Goethe nach Uetersen schrieb, Das Leben der Conventualin Augusta Louise Gräfin zu Stolberg-Stolberg, Neumünster 1989, 376s.

Forfatterinden lever, musikalsk aktiv, i Uetersen. Hun har gennem grundig forskning tegnet billedet af en personlighed, der ellers kun er blevet lidet omtalt. Med Christian Günther Stolberg og hans hustru, Christiane Charlotte Grevinde af Castell-Remlingen, introduceres forældrene til Augusta Louise, født den 7. januar 1753 i Bramstedt. I 1756 flyttedes til København, hvor faderen blev Dronning Sophie Magdalenes hofmarskal. Det betød forbindelse til familien Bernstorff og dens tysksprogede kreds. Da faderen døde i 1765, overtog moderen godset Rungsted, hvor børnene voksede op. Den 7. april 1766 udnyttede Christian VII sin ret til at udpege konventualinder i Uetersen, den 29. september samme år blev Augusta Louise iklædt, men først fra 4. oktober 1770 begyndte hun sit klosterliv i husfællesskab med Anne Metta Baronesse Oberg. Forfatterinden har endda fundet frem til det endnu eksisterende hus.

I bogen gives der et overblik over indretningen af klostret Uetersen, dets indtægtskilder, midlernes fordeling mellem konventualinderne, deres deltagelse i det offentlige liv, i sognelivet og i forhold til skole- og fattigvæsen. Meget livfuldt skildres forholdet til kulturlivet i Hamborg og til slægtninge i Danmark og Slesvig-Holsten. Også konventualindernes rejser bliver gennemgransket – helt ned til reguleringen af klosterkørslerne.

Augusta Louises åndelige interesser førte fra den 16. januar 1775 til den 4. marts 1782 til en korrespondance med Goethe, der blev genoptaget 1822/23. Den 4. august 1782 døde Augusta Louises søster, Henriette, den danske minister Andreas Peter Bernstorffs hustru, i barselseng med det trettede barn. Den 8. august 1783 giftede Augusta Louise sig med enkemanden og afsluttede hermed sit klosterliv. Frugten af denne forbindelse var sønnen Karl Andreas Christian, født 1788 og død 1792 – Jens Juel har malet ham.

I 1797 blev Augusta Louise enke. Den første tid af enkestanden henlevedes i Bordesholm, siden flyttede hun til Kiel, hvor hun nærmede sig den gejstlige kreds omkring Claus Harms. Den 30. juni 1835 døde hun her og fandt sit sidste hvilested i Dreilützow.

I dette værk skildres for første gang i større bredde livet i et slesvig-holstensk adeligt jomfrukloster, og hermed bødes der på en mangel. Forsøg på lidt vel forkortede fremstillinger af den indviklede dansk-slesvig-holstenske historie kunne nok vække til modsigelse, men som biografi og tidsbillede er bogen værdifuld.

Bent Lewandowski